

ling m. v. har det jo været saaledes, at Præsterne i Virkeligheden forestilledes selv at eje Præstegaardene, d. v. s. Bygningerne, idet de, naar de tiltraadte, maatte betale en Indløsningssum. Det var i Virkeligheden en Byrde, som under Krigsforhold blev lagt paa Præsterne, men det er der nu ikke Tid til at gaa historisk efter her. Præsterne betalte altsaa en Indløsningssum for Præstegaardene af 1 000 Kr. og forestilledes saa selv at eje Præstegaarden. De skulde holde den ved lige, og for at det kunde ske forsværligt, kom der hvert Aar et Provstesyn, Provsten og 2 bygningskyndige Mænd, som, samtidig med at de synede Kirken, kom til Præstegaarden og pegede paa, hvad Præsten som Ejer af Gaarden skulde foretage til Vedligeholdelse af Bygningerne, saa mange Fag Tag skulde han oplægge, fordi der var Huller i Taget, saa meget skulde der males, her og dér skulde der sættes Døre eller Vinduer ind o. s. v.; det blev paabudt af Synet, og Præsten gjorde det. Men Præsterne var mange Steder fattige — det er de saamænd endnu, man har jo det folkelige Ordsprog, at Præstesækken bliver aldrig fuld, og det tror jeg vil bevare sin Sandhed alle Dage for de Præster, som virkelig er Præster, thi der vil altid være nok for dem at yde til, der vil melde sig nok af Krav til dem, og de vil altid bruge større Summer til de Formaal, som de nu ønsker fremmet, end de i Virkeligheden kan magte at udrede. Der har været mange fattige Præster, og ikke mindst blandt de bedste Præster, og der vil blive ved at være mange fattige Præster, og naar Provstesynet kom til en Præstegaard, hvor Præsten var fattig, og der var mange Børn og maaske Sygdom til Huse, krympede det sig ved at give ham større Paalæg om Vedligeholdelse. Derved slap Præsterne mange Gange paa en lempelig Maade for Udgifter til Vedligeholdelsen, men det gik ud over Præstegaardene, og Præsterne bad sig fri for mange af de Paalæg, der ellers kunde være god Grund til at give, saaledes at vi fik en hel Række Præstegaarde her i Landet, som var meget brøstfældige. Loven af 4. Oktober 1919 centraliserede imidlertid det hele. Nu skal Præsterne have udbetalt en ren og klar Løn, Avlingen fastsættes til et Beløb, som fraregnes i Lønnen, og Boligen holdes ved lige af Fællesmidlerne. Derfor er det nu kommet til at gaa paa modsat Vis. Medens der tidligere ude i Præstegaardene blev holdt igen overfor Bekostninger, krævede man nu mere, og der var god Grund til at kræve meget, for Præstegaardene var brøstfældige. Nu skulde der

gøres i Stand baade her og dér. Det var Fællesmidlerne, der skulde betale — ikke Staten, som Folk mange Steder sagde, men de fælles kirkelige Midler —, og hvad Præsterne ikke krævede, siges det, at Præstekonerne krævede. En gammel Provst, som nylig er afskediget, sagde, at der var dog en Ting, han var glad ved, nu da han gik: saa kom han ikke i Strid med Præstekonerne; det havde han været de sidste Par Aar, fordi de krævede saa meget paa een Gang. Det kan man nu ikke fortænke dem i, naar Huset er brøstfældigt. Men da det nu tillige kom paa en Tid, hvor Arbejdet var meget dyrt, og da saa godt som alting ifølge Loven af 4. Oktober 1919 skulde afgøres i Ministeriet, har det voldt Administrationen overordentlige Vanskeligheder og har givet Anledning til en meget langsom og besværlig Forretningsgang, hvad det ærede Medlem Hr. Kammersgaard nævnte med Hensyn til det Grisehus, som ikke blev approberet førend længe efter, at det var bygget. Og hvad skulde Administrationen egentlig gøre ved det? Ude i Sognene var der ingen, der holdt igen. Præsten og Præstekonen bad, Menighedsraadet havde intet at sige, og det var selvfølgelig ogsaa en Fordel at faa en bedre Præstegaard. Provstesynet sørgede naturligvis saa samvittighedsfuldt som muligt for, at Kravene ikke blev overdrevet, men da det dog er de fælles Midler, der skal betale, er der ikke og kunde der ikke være den Omhu for at spare, som ellers vilde være til Stede. Og hvor skulde Embedsmændene i Ministeriet kunne afgøre, om der skulde males, rives en Skillevæg ned og bygges om. Man greb til at sige, at naar Udsættelsen ikke androg mere end et vist mindre Beløb, nogle faa Hundrede Kroner, kunde man selv afgøre det derude, men det beløb sig meget ofte til mere; saa skulde Ministeriet afgøre Sagen, og det var meget vanskeligt. Vi kan dog ikke lade Embedsmændene rejse rundt i Landet for at se paa Præstegaardene. Det vilde medføre stor Vidtløftighed. Dertil kom yderligere, at ifølge Loven skulde Fællesmidlerne overtage en Mængde Støbegods, Kakkellovne, Komfurer og Grubekedler. Det havde Præsterne som Regel overtaget fra deres Formænd og betalt med en passende Afstaaelsessum. Nu skulde det overtages paa en Tid, da Støbegods var i en stærkt stigende Pris, og saa mødte man med Krav om store Summer for Kakkellovne og Komfurer. Ministeriet spurgte uvægerligt tilbage: hvad har I selv givet for det, og hvis det var nyt: Hvad har I selv betalt for det? Og naar vi fik